

РЕШЕНИЕ

№ 6866

гр. София, 27.02.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, IV КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 07.02.2025 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Галин Несторов

ЧЛЕНОВЕ: Вяра Русева

Танка Цонева

при участието на секретаря Розалия Радева и при участието на прокурора Тони Петрова, като разгледа дело номер **12795** по описа за **2024** година докладвано от съдия Танка Цонева, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 63в от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН).

Образувано е по касационна жалба от председателя на Държавната комисия по стоковите борси и тържища (ДКСБТ), представляван от процесуалния си представител гл.юрк. Е. П. срещу Решение № 4943 от 11.11.2024 г., постановено по НАХД № 9815/2024 г. по описа на Софийски районен съд, НО, 3-ти състав. С обжалваното решение е отменено Наказателно постановление № 05679/2024 г., издадено от Председателя на ДКСБТ, с което на Я. П. Ц. е наложена „глоба“ в размер на 400 лева за нарушение на чл.29, ал.2 ЗСБТ във вр. чл.129 от Борсовия правилник на „ССБ“ АД.

В касационната жалба са изложени твърдения за неправилност на обжалваното решение, като постановено в противоречие с материалния и процесуалния закон. Касаторът поддържа тезата, че след като брокера Я. Ц. е подал оферта № 23/51/001 от 18.12.2023 г. със срок на валидност до 19.01.2024 г., след изтичането ѝ е следвало да подаде нова оферта, а не да прилага иновативни подходи в разрез с Борсовия правилник, като представя писмо от възложителя за удължаване срока на офертата. Твърди се, че са нарушени правилата на борсовата търговия, което би довело до ограничение на равния достъп до участие на борсовата сесия между членове на „ССБ“

АД. В заключение се иска отмяна на решението на първоинстанционния съд, а наказателното постановление, издадено от Председателя на ДКСТБ, да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно.

В съдебно заседание касаторът – Държавна комисия по стоковите борси и тържища, редовно призован, се представлява от пълномощниците си - гл. юрк. Е. П. и ст.юрк.В. С.. В дадения ход по същество юрк. С. излага доводи за неправилност на обжалваното решение, постановено при съществени нарушения на процесуалните правила и неправилно приложение на материалния закон. Поддържа становището, че сделките на стоковата борса се сключват въз основа на оферти, които съдържат срок, който е задължителен реквизит, съгласно Борсовия правилник на „Софийска стокова борса“ АД.

Допълнителни аргументи в тази насока се развиват в представени по делото писмени бележки с вх. 0242/05.02.2025 г. Акцентира се на обстоятелството, че общината, в качеството на „възложител“ на обществена поръчка, не е участник в борсата и кореспонденцията между възложител и брокер е извън контрола на ДКСБТ. В тази връзка са изложени доводи, че контролът, с който ДКСБТ е оправомощена, се ограничава до наличие на валидно сключен договор за посредничество между възложител и борсов член и дали сделката е сключена съгласно действащия борсов правилник на същата борса. Твърди се, че в случая е нарушен Борсовия правилник, който от своя страна представлявал правна рамка, регулираща и определяща правилата за търговия на стоковата борса. Претендира се присъждане на юрисконсултско възнаграждение и се прави възражение за прекомерност на претендираното от процесуалния представител на жалбоподателя адвокатско възнаграждение, ако същото надвишава нормативно установения минимум.

Ответникът – Я. П. Ц., представляван от адв. К. Л. - САК, в депозиран отговор на касационната жалба с вх.№ 410462/17.12.2024 г. изразява становище за неоснователност и необоснованост на касационната жалба. Поддържа тезата, че постановеното решение на първоинстанционния съд е правилно и законосъобразно. Посочва, че всяка оферта съдържа графа „срок на валидност на офертата“, като посоченият период е ориентиловъчен, а не преклузивен. Изложени са аргументи, че лицето Я. П. Ц. е изпълнило изцяло задълженията си на брокер, представляващ интересите на своя клиент – кмета на [община], като е сключил борсов договор за доставка на компенсирани природен газ – гориво за отопление на детска градина на територията на общината, спазвайки всички условия по възложената му поръчка. Ето защо, отправя молба към съда жалбата да бъде оставена без уважение, а първоинстанционното решение да бъде оставено в сила. Претендира присъждане на направените в производството пред касационната инстанция разноски.

В проведеното по делото съдебно заседание ответникът Я. П. Ц., представляван от адв. Л., оспорва касационната жалба и моли същата да бъде отхвърлена. Претендира разноски, за които представя списък и доказателство за извършеното им плащане.

Софийска градска прокуратура, редовно призована, се представлява от прокурор Т. П., която дава заключение за неправилност и незаконосъобразност на решението на първоинстанционния съд, като изразява становище за преценка за връщане на делото за разглеждане от друг състав, поради неправилно интерпретиран доказателствен материал.

Административен съд - София-град, IV-ти касационен състав, като взе предвид наведените в жалбите доводи и като съобрази разпоредбата на чл.218 АПК, приема

следното:

Касационната жалба е подадена в срока по чл. 211, ал. 1 АПК, във вр. чл. 63в ЗАНН, срещу съдебен акт, подлежащ на касационен контрол и от надлежна страна, с правен интерес от обжалването, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество касационната жалба е основателна.

Съобразно чл. 218 АПК касационната инстанция дължи произнасяне само относно наведените в жалбата касационни оплаквания, като следи служебно за валидността, допустимостта и съответствието на решението с материалния закон.

Софийски районен съд е установил от фактическа страна, че на 09.02.2024 г. в [населено място], ул. „Л. С. № 13“ – сградата на ДКСБТ е извършена проверка по документи, като в хода на проверката е констатирано, че брокерът Я. П. Ц., ЕГН: [ЕГН], ББР № 0018, акредитиран от борсовия член „Рестарт 93“ ЕООД, е сключил сделка по реда на ЗОП на борсова сесия № 4, ден 25.01.2024 г. за следното: Компенсиран природен газ /метан/ на стойност 9173,64 лв. с ДДС. Сделката е сключена въз основа на оферта № 23/51/001/18.12.2023 г., документирана с Борсов договор № 79/25.12.2024 г. /реално на 25.01.2024 г./ и регистрирана с рег. Фиш № 5062/25.01.2024 г. Установено е, че Я. П. Ц. не е спазил борсовия правилник на „ССБ“ АД, тъй като е сключил сделката въз основа на изтекла оферта. Последната е изтекла на 19.01.2024 г., като въз основа на офертата № 23/51/001 от 18.12.2023 г. е сключен Борсов договор № 79/25.12.2024 г. – реално на 25.01.2024 г.

За извършеното нарушение, квалифицирано от актосъставителя по чл.29, ал.2 от ЗСБТ във вр.чл.129 от БП е бил съставен АУАН № 05679/26.03.2024 г. на лицето Я. П. Ц., връчен срещу подпис на последното на 26.03.2024 г.

На 28.03.2024 г. е постъпило възражение от Я. Ц., в което се излагат аргументи, че възложителят по ЗОП може да удължава дадена оферта, без това да е заявено и въведено в електронната система за търгуване на офертите на „ССБ“ АД. Възражението е преценено от АНО за неоснователно, като е посочено, че ако се приеме хипотезата, че срокът на валидност може да бъде удължаван без заявяване от страна на брокера, това би довело до неравнопоставеност в търговията между другите участници в борсата.

Въз основа на така съставения АУАН при идентичност на описанието на нарушението и правната му квалификация е издадено Наказателно постановление № 05679/26.04.2024 г. от Председателя на ДКСБТ, с което на основание чл.65, ал.1 от ЗСБТ на Я. П. Ц. е наложена глоба в размер на 400 лева.

Първоинстанционният съд е отменил наказателното постановление, като за да постанови този резултат е приел, че същото е незаконосъобразно предвид факта, че брокерът Я. Ц. предварително е заявил пред „ССБ“ АД удължаването на срока на поръчката на възложителя, което се потвърждавало от писмо № 333100/21.10.2024 г. от кмета на [община], сведено до знанието на Секретариата на „ССБ“ АД. Съдът е приел още, че в Борсовия правилник действащ към дадата на деянието, няма изрично изискване при промяна на срока на поръчката от момента на подаване на заявката за оферта и въвеждане в електронната система за търговия, да се подава нова заявка за оферта. Задължително изискване за подаване на нова заявка било налице при увеличаване на количеството и вида на стоките, както и отклонение от 20% и повече в цената на първоначално внесената оферта. Настоящият случай не бил такъв, тъй като видно от волята на възложителя на поръчката- писмо с изх. № И-РД-302/15.01.2024г. на кмета на [община], изрично се променял само срокът на валидност за сключване

на борсов договор, а именно – не по-късно от 02.02.2024 г.

Така постановеното решение е неправилно.

Нормата на чл. 52, ал. 1 от БП на „БСБ“ АД урежда задължение за брокерите да регистрират поръчките под формата на поръчка за покупка или продажба на стоки в Секретариата на борсата най-късно един час преди началото на сесията, а за сделки по реда на Закона за обществените поръчки и за продажба на държавно имущество, поръчките се регистрират най-малко пет работни дни преди борсовата сесия, на която се сключва сделката, освен ако възложителят не е определил друг, по-дълъг срок.

По силата на чл. 51, ал. 1 от БП на „БСБ“ АД членът на борсата възлага на своя брокер сключването на сделка на борсовата сесия чрез поръчка по образец. След възлагането брокерите имат задължението да регистрират поръчката в сроковете по чл. 52, ал. 1 от БП. В отдел „Секретариат“ се проверява редовността на поръчките и наличието на необходимите според изискванията на БП гаранции.

Редовните поръчки се вписват в борсовия регистър, групират се по видове стоки и по реда на постъпването им и се подготвя борсов информационен лист. Брокерите имат право да се запознаят с всички интересувачи ги поръчки до началото на сесията. Отдел „Секретариат“ предоставя информация относно борсовите членове и представляващите ги брокери на участниците в борсовата търговия.

Не е спорно между страните, че е сключен Борсов договор № 79/25.12.2024 г. /реално на 25.01.2024г./, като договорът е сключен съгласно оферта № 23/51/001 от 18.12.2023 г.

Настоящата съдебна инстанция намира, че Софийски районен съд неправилно е интерпретирал събраните по делото доказателства, в частност писмо с изх. № И-РД-302/15.01.2024 г. на кмета на [община], като съображенията за този извод за следните:

На първо място, следва да се посочи, че от показанията на разпитаните свидетели - Б. К. (актосъставител) и Н. К. (директор на Дирекцията на ДКСБТ) еднопосочно се установява, че цитираното писмо не е било налично по време на проверката. Фактът, че писмото е с изходяща дата 15.01.2024 г. по никакъв начин не доказва действителният момент, в който съдържанието на същото е било сведено до знанието на Секретариата. Процесната оферта е със срок на валидност на поръчката до 19.01.2024 г., като в приложените документи липсват доказателства за удължаване на срока на валидност на офертата.

Отделно на това следва да се отбележи, че цитираното писмо трябва да бъде отразено в Борсовия дневник на брокера, което в случая не е направено.

В допълнение следва да се посочи още, че писмото от [община] е кореспонденция между възложител и брокер, съответно брокерът е могъл да предприеме действия за подаване на нова валидна оферта, след като е бил наясно, че срокът следва да бъде удължен.

В конкретиката на настоящия казус Ц. е извършил вмененото му нарушение със сключването на самата сделка, за която няма валидна оферта. Същото се установява по безспорен начин от писмените доказателства по делото и гласните доказателствени средства - показанията на разпитаните свидетели. Борсовият правилник дава възможност за промяна в параметрите на офертата, но няма възможност за промяна относно срока. При такъв случай се подава нова оферта, като неоснователно е твърдението за това, че срокът на офертата е бил удължен.

В санкционната норма на чл.65, ал. 1 от ЗСБТ е определено наказанието за този вид

нарушения, което е от 400 до 3500 лева, като в случая съдът счита, че наложената глоба в размер на законовия минимум от 400 лева, правилно е индивидуализирана от АНО.

При този изход на спора, основателно е искането на процесуалния представител на касатора за присъждане на разноски, поради което в полза на Държавната комисия по стоковите борси и тържища следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 /сто/ лева, съгласно чл. 63д, ал. 4 и ал. 5 ЗАНН във връзка с чл. 37, ал. 1 от Закона за правната помощ и чл. 27е от Наредбата за заплащането на правната помощ.

Воден от изложеното по-горе и на основание чл.221, ал.2, пр.2 от АПК, вр. с чл.63в от ЗАНН, Административен съд София-град, IV касационен състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ РЕШЕНИЕ № 4943 от 11.11.2024 г., постановено по НАХД № 9815/2024 г. по описа на Софийски районен съд, НО, 3-ти състав и ВМЕСТО НЕГО ПОСТАНОВЯВА:

ПОТВЪРЖДАВА Наказателно постановление № 05679/26.04.2024 г., издадено от Председателя на ДКСБТ, с което на Я. П. Ц. е наложена глоба в размер на 400 лева за нарушение на чл.29,ал.2 ЗСБТ във вр. чл.129 от Борсовия правилник на „ССБ“ АД.

ОСЪЖДА Я. П. Ц., ЕГН [ЕГН] **ДА ЗАПЛАТИ** на Държавната комисия по стоковите борси и тържища – [населено място], [улица], разноски в размер на 100 /сто/ лева, представляващи юрисконсултско възнаграждение за настоящата съдебна инстанция.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: